

Nro. 28.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Octobernek 5-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olasz Ország.

Még azon nagy áldozatok is, a' mellyeket a' *Turini* Fels. Kir. udvar minap tett, helyre nem állithatták *Piemontban* a' közönséges tsendélséget; ahozképest ujobban egy Kir. hirdetmény tétettetett közönségessé, a' mellyben azon panaszkodik ő Királyi Felsége, hogy kegyelmes rendelései által sem érhetette el a' fel tett jó czélt, és hogy éppen azok éllyenek vissza Kir. kegyelmességével, a' kiknek a' 29-ik *Juniusi* amnestia mellett szabadság engedtetett a' honnyaikba való vissza térésre; sőt, hogy ujabb zenebonának indításában foglalatoskodjának. —

Róma várasának mostani Kormányozója F. General *Macdonald* egy új törvényt hirdettetett ott ki

E c

mostanában, a' melly szerént minden papi személyek kötelesek a' támadható zenebonákat, és pártoságokat személyesen le tsendesíteni. — A ki ezt művelni el mulattya, maga is bűnösnek fog tartatni, és meg büntettetni; a' ki a' zenebona közben el vész, annak az atya, vagy anyja, hóltig tartó, pensiót fog nyerni. — Nemtsak Róma városában, hanem az egész Római Republikában hadi lábra állittatnak a' nemzeti gardiák. — Az ott lévő Fr. seregekhez, naponként mind több több segítő seregek mennek Francia Országból. — A' *Corzairai*, *Cephaloniai* és *Zantei* szigetekbe is számos osztály seregek küldetnek, holott sok erőiségeket készítenek a' Ffranciák.

A' Római Consulok akként nyilatkoztatták ki önnön magokat, hogy ők nemtsak le nem mondotak a' nékiek adatott hatalomról, sőt inkább mindenkor éltek avval, és mindenkor készek lesznek azt az engedetlenekkel meg éreztetni. — A' *Circeoi* departementumban támadt zenebonák már egészen meg szüntek, és már az oda küldetett hadi nép, és ártilleria is vissza ment Rómába. — Azomban az insurgensek fejek eránt rendeltetett katona Commissió még most is folytattya maga hivatallyát, és már egynehanyat halálra is sententziázott közüllök.

A' Nápolyi Kir. armádia mind jobban jobban öregbitetik, 's az egész Ország védelmező állapotba tétetődik, hogy ekképen akármellyre forduljon a' koczka, soha se találtásék készületlenül.

A' Cisalpina Respublika Reformatiójának tovább folytatása :

Faypoult polgár is szólott egy kettőt, és megmondotta rövideden, hogy azon gyűlésben jelenvölt deputatusok lesznek ennekutánna a' Nemzeti Képviselek, és hogy egyedül ők jelennyenek meg a' következő napon tartatandó Tanács gyűlésben. E' mellett azt is ki nyilatkoztatta előttök,

hogy az ő jövődöbéli tanátskozásaiknak megköny-
nyebbitetésekre, a' *Protocollum*, avagy Jegyző
könyv is el vaqyon kézfittetve."

Ekkor sokféle vetékedések következtek, sokan
a' jelenvaló tagok közül világosán ki jelentették az
új *Constitutióval*, 's annak bevétetese módjával való
meg nem elégedéseket, 's mingyart akkor 22-en
mondottak le hivatallyokról, a' kiktől el vétetvén
a' képviselői bizonytság level, értésekre adatott,
hogy ők Képviselek többé nem fognak lenni. —
A' többi bé vette ugyan az új *Constitutiót*, de olly
feltétel mellett, hogyha bizonyosokka teszi őket ar-
ról a' Fr. követ, hogy az világos akarátja lett legyen
a' Fr. *Respublikának*. — *Brüne Generalis* illy kér-
dést tett *Polfranceschi* polgárhoz: Hát Kigyelmed
meg elégszike ezen reformatióval? Igen is; felele-
amaz, de mivel én a' régi *Constitutióra* meg esküt-
tem, bé nem vehetem az új *Constitutiót*. Erre a'
Fr. követ így szóllott: A' Fr. *Respublika*, fel sza-
badítja Kigyelmedet azon esküvés alól. Jól va-
gyon, mond *Polfranceschi*, de az én erköltsi tuda-
mányon meg nem engedí nékem az esküvés meg
rontását. — Ekkor széllyel oszlott a' gyüllés.

Az ennekutánna következett 1-ső és második
Septemberi titkos gyüllésekben, meg újították a'
bé botsáttatott Nemzeti képviselők, az eleikbe ira-
tott mod szerént, az új *Constitutió* bé vételére tett
magok ajánlását, *September 3-ikán* pedig, az új *Consti-
tutió* planuma mellett, egy hirdetmény, 's a' követ-
kezendő törvények tétettek a' nép előtt közönsé-
gelsé: —

„A' *Cisalpina Respublika* nevében! Meg fontol-
ván azt, hogy a' *Francia Respublika* azon *Con-
stitutiót*, mellyet *Bonaparte* fő Vezér által adatott
a' *Cisalpina Respublikának*, ennek állandó meg ma-
radása és bódogsága végett, kéntelen némelly ré-
szeiben meg változtatni — meg fontolván azt, hogy
ezen meg változtattatott *Constitutiót* minden ide-
stova való sántikálás nélkül bé vette a' törvényho-
zó két Tanáts, annak egész *Respublikában* való

hirdetetésére nézve a' következőket határozták meg az ifjú és öreg Tanácsok: 1) hogy a' Fr. Respublikakövetje által, a' két törvényhozó Tanácsnak által adatott Constitutio az egész Cisalpina Respublikában hirdettesék ki. — 2). Ezen Constitutio légyen ennekutánna ezen Respublikának egyetlen egy fundamentomos törvénye. — 3). Hirdettesenek ki a' Fr. Respublika nevében, a' Fr. követ által a' két Tanácsnak ki nevezetett tagjai. — 4). *Adelasio, Alesandri, Lamberti*, ennekelötte is Directorságot viselt polgároknak, nem külömben a' Directorságból ki lépett *Testi* és *Savoldi* polgárok helyett, *Luosi* Justicz-ministernek, és *Sopransi* polgárnak Directorokká való tételések helybe hagyatik. — 5). Egyfzersmind a' Constitutio, és azon törvények is, a' mellyeket a' Respublikának departementumokra való felosztatásáról, a' Kormányozó székeknek formalasáról, a' törvénytévő Tábláknak organizatiojáról, a' policiáról, a' törvénytévő Tanácsokról, a' Klubokról, avagy Constitucionális gyűlésekről, a' közönséges újság levelekről, és a' két Tanácsból ki lépett ízemélyek' kárának ki pótolásáról hozott a' Fr. Respublika, hirdettesenek ki. — 6). Addig is, mig az új Constitutióban bé foglaltatott rendelkezések ki hirdettetnének, minden hivatalba helyezettett ízemélyek folytassák hivataljaikat. — 7). Azon végzés, a' melly szerint a' Constitutiónak, és az azt követő törvényeknek ki hirdettesek a' két Tanács által meg határozatott, egy deputatio által fog a' Fr. Respublika követjével, és az Olasz Ország Fr. armadiának fő Vezérjével közöltetni. Ezen törvények mellé volt a' Két Tanács meg hagyatott, és újonnan választatott tagjainak' nevek is ragasztatva.

Az új Constitutio szerént, a' következő 11 departementumra osztattatott fel a' *Cisalpina* Respublika 1). Az *Olanira*, mellynek fő várasa *Mejland*. — 2). A' *felső Poira*, f. v. *Cremona*. — 3) A' *Seroira* f. v. *Bergamo*. — 4) Az *Addaira* és *Oglioira* f. v. *Morhegno*. 5). A' *Mell'aira*, f. v. *Brescia*. —

6). A' *Mincioira* f. v. *Mantua*. — 7). A' *Croftoloira* f. v. *Reggio*. — 8). A' *Panaroira* f. v. *Módena*. — 9). A' *Renoira*, f. v. *Bologna*. — 10). Az *Alsó Poira*, f. v. *Ferrara*. — 11). A' *Rubiconira*, f. v. *Forli*.

Az ifjú *Tanátsnak* tagjai a' következők: *Alborghetti, Ambrosiani, Arese, Appiani, Allemagna, Albuci, Aquila, Aldrovandi, Belisomi, Bovara, Bossi, Bragaldi, Barazzoni, Brunetti, Cadice, Carloni, Castelfranchi, Castiglioni Luigi, Carbonesi, Cadrelli Agostino di Bergamo, Ceretti ministro a Parma, Curti-Petarda Dolla-Vidi, Deho, Dandolo, Desenzani, Fontana, Fabri, Fanaroli Antonio di Brescia, Glani, Ingegnere, Gianni Peeta, Gaggini, Girolami, Guglielmini, Guidiccini, Longo, Lattuada, Mascheroni, Marieni, Morali, Masfari, Mingarelli, Montalti, Mattia, Molteni, Mosca di Pesaro, Magno de Magni, Oliva, Olivari, Perseguitti, Peverelli, Pindemonti, Porcelli, Pallavicini, Piazza, Quadrio, Romano, Rosa, Rossignani, Ramondini, Rezia, Salimbeni, Savonarola, Savioli Lodovico, Scaraballi, Somaglia, Soolieri, Terzaghi, Tadini, Terzi, Urbani, Valsecchi, Vanotti Ingegnere, Vertemate Franchi, Valeriani, Veneri di Reggio, Vismara, Zotzi Pietro di Venezia.*

Az öreg *Tanátsnak*, a' következők a' tagjai: *Ambrosioni, Belmonte, Bignami, Bordogni, Bossi, Briofchi, Bruni, Cologna, Consigli, Corti, Elli, Fontana, Formiggini, Gabelli, Gelmi, Gelmetti, Germani, Ghirardi, Giuggioli, Macchi, Maestri, Martinelli, Melacini, Mochetti, Nani, Ongaroni, Orioli, Reggiolini, Rossi, Russi, Rusnati, Segnario, Solari, Somaglia, Strigelli, Tomini, Turchi, Venturelli dell'Adda, Venturelli del Crostolo, Zanco, Zorzi de Padoua.*

Franciaia Respublika.

Minekélötte a' Tuloni flotta *Nelson* Anglus Admirális által lett öszve törettetésének izomorú hi-

re Párisba jutott volna, sokféleképen kívántak az oda való republicanusi Zsurnálistak *Bonaparte* fő Vezérnek *Egyiptom* ellen való expeditióját magasztalni. Nem restelték azokat a' régibb 's későbbi időkben élt herosokat a' historiákban fel keresni; a' kik néki, t. i. *Bonaparte* Vezérnek *Indiára* utat nyitottanak. — Első volt *Hercules*, második *Bachus*, harmadik *Sesoftris Egyiptomi Király*, a' ki 60,000 gyalog, 's 24000 lovas katonaságból álló hadi sereggel, és 27000 táborigi szekérrel ment *Indiának* határjaira. — *Nagy Sándor* Macedóniai Király *Kristus* születése előtt negyedfélszáz esztendővel egész *Indiaig* el foglalta *Asiát*, és ha a' sok győzedelmet meg nem únták volna katonái, azt is meghódította volna; *Babilonban* való mulatása alatt, a' világi gyönyörűségeknek részegítő itala, belőle, 32 esztendő ifjú korában, a' lelket ki ragadván, nem lehetett, a' mint gondolkozott, vala, e' vilagnak urává. — *Tamerlan* 1360-ik esztendőben, egy millió *Tatárt* vitt *Asia* ellen, mellynek nagy részét, *Indostant* vagy *Indiát*, és a' *Nagy Mogol* lakó városát *Dehli*t is hatalma alá vetette. — E' folyó században *Thamas Kulikan* Persiai Király tett *India* ellen próbát, a' ki is 1735-ik esztendőben 80000 embert fel fegyverkeztetvén, *Ispahánból*, lakó városából ki indult, a' *Nagy Mogol* maga Országából ki üzte, lakó városát *Dehli*t el foglalta, holott 400 millió tallérból álló kintsre talált. — Méltó a' meg tartásra, hogy *Indostannak* vagy *Indiának*, 400 esztendőig fogva a' *Nagy Mogol* volt az ura, az utolsó, 12 esztendővel enuekelőtte holt meg, 's azóltától fogva nem egy, hanem több urai vagynak azon temérdek Orzágnak, melly 17-szer te nagyobb *Franczia* Orzágnál. — *Angliának* 24 millió jobbágya vagyon ottan. A' takáts mester-ség nagy divatjában vagyon köztök, a' kik nagyon értenek a' fajn muselin, és más pamokból való posztóknak készítéséhez. — Bé juthaté *Bonaparte* fő vezér *Indiába*, azt a' következő idő fogja

meg mutatni. — A' környülállások ellenkezöt bizonyítanak.

Ezen fortélyos hadi Vezérnek *Egyiptomba* lett bé rontasáról, következő officialis jelentést tett *Rómában* egy *Francia Commissarius* :

Julius első napján jelent meg a' *Francia flotta Alexandria* előtt. — Annakelötte harmad nappal az *Anglus flotta* is ott völt, hanem onnan az *Olasz Országi tengeri partokhoz* tért vissza. — Mint-hogy az *Alexandriai* kikötő helynek nem völt elegendő mellysége a' *Tuloni flottának* bé fogására, oda 3. mélföldnire hányta le a' vas matskákat. — *Julius* 1-ső napját követett éjjel szállott ki *Bonaparte* vezér maga hadi népével a' szárazra; más nap minden ártilleria nélkül, tsupa bajonettákkal foglalta el *Alexandria* városát, igen kevés embert vesztett el az alatt. — *Kléber* és *Menou* Generálisok vezették az ostromló népet, a' midön mind kettő sebet kapott.

Az *Arabsok* Ekőjáróival egy mind két részről hasznos traktára lépett *Bonaparte*, de a' melly még az alkudozás ideje alatt meg rontatott, a' mennyiben a' *Tonnant* nevezetü *Fr. hajón* lévő matrozok között egynéhányat meg ölték. Mindazáltal ezen történetet is maga hasznára fordítani fogja tudni a' böltés hadi Vezér. — Minekutánna *Alexandria* meg hódoltatott volna, és *Rosette* Varosában is a' melly önként fel nyitotta kapuit, és deputatiót küldött a' *Francziák* eleibe, elegendő öriző sereg hagyattatott volna, *Bonaparte* fő Vezér hajókra ültette, 's a' *Nilus* vizén *Kajróba* küldötte armadiáját, maga pedig kotsin ment oda.

Minekutánna minden nehézséget el háritottak, és az ellent állott *Mammelukokat* is meg verték volna a' *Francziák*; *Kajró* alá mentek és *Julius* 23-ikán szeréntsefen el is foglalták azt. — *Bonn* és *Vial* Generálisok vezették az ellene ment *Francziákat*.

Mihelyt *Bonaparte* fő Vezér *Egyiptomba* ki szállott, mingyárt két hirdetményt adott ki, az egyi-

ket a' lakosoknak, mellyet már mi is közlöttünk Erd. Olvasóinkal, a' másikat katonáinak. — A' melly jelentést tett ezen Fr. Commissarius a' Tuloni flottának veszedelméről, az tsak nem minden czikkelyeiben meg egyez avval, a' mit mi már az Olvasó Publicummal közlöttünk. Mindazáltal a' következő környüállásokat különösen jelenti: 1). hogy *Brüyes* Fr. Admirálist, a' *l'Orient* nevezetü Fr. Admirálisi linea hajónak meg gyulladása előtt ütötte agyon egy ágyú golyóbis. — 2). hogy az azon vólt General Stabnak vezérje az ott vólt népnek egy részével még az előtt ki ment a' szárazra. 3). hogy a' *Máltai* matrozok és katonák között egy sem vólt azon utközetben, hanem ők is *Kajróba* mentek.“

Még *September 17-ik* napjáig semmi különös és környüállásos jelentést nem tett a' Directorium a' Tuloni flottának veszedelméről. — A' *Redacteur* nevü officiális Párisi ujság levél ugyan, kötelelsége szerént, azzal kívánnya a' meg szomorodott Publikumot vigasztálni, hogy *Bonaparte* fő Vezérnek napkeleti Indiába való menetele ezresen ki fogja ezen kárt pótolni. Ellenben azok a' Párisi Zsurnálisták, a' kiknek pennájok szabadabban foly, mint amazó, előre le festik azon ártalmas következeseket, a' mellyeket szülhet azon szomorú történet a' Fr. Republikának. Illyenek p. o. a' közép tengeren való uralkodásoknak, és a' Levantai kereskedésnek el vesztése; *Bonaparte* fő vezérnek, 's armadiájának Francia Országtól való el rekesztése; a' *Máltai* szigetnek kétséges ki menetelü sorsa; a' *Fényes Portával* való háború; az Orosz flottának Közép tengerbe való szabados bé menetele; a' Francziák által el foglaltatott Velencei szigeteknek veszedelmes állapotba lett helyheztetések, a' hékéségnek hátraltatása, 's több efélék, mellyek nagy sebet ütven a' mások felett való felsőséggel kérkedő Francia Nemzetnek szivén, egyedül a' Directoriumot teszik ezen nem várt szerentsétlenségeknek okául; még ekkor pedig sem az *Irlandiá-*

de ki szállott Francziáknak fogságba lett estekről, sem a' Fényes Portának ellenek indított hadról semmit sem tudtak.

Az 500-ak Tanatsának 13-ik *Septembri* gyűlésében egy instantiát adott bé, a' *Páris* városát éjeli lámpásokkal tartó Társaság, mellyben azon panaszokodott, hogy a' nékie tartozó 500000 livert le nem akarja a' Municipalitás fizetni, egyfzersmind azt is jelenti, hogy ha továbbra húzódik 's halasztódik az ő fizetése, tovább a' városnak nem szolgálhat. — Ezen alkalmatossággal fel szólalván *Aubert N.* Képviselő, a' Financziális Commissio képében, mind *Páris* városának terhes adótságairól, mind az azokat könnyíthető eszközökről hosszasán beszélt. — E' szerént az egész *Seine* Departementumnak, a' mellyben vagyon *Páris* is, 5 millió 402,783 livernél fellyebb nem megy elztendei jövedelme; ellenben költsége 13 millió 221,834 livert is felül halad; következésképen 7 millió 819,096 liverrel haladja meg a' költség -a' jövedelmet. — Fünek fának, mondá továbbá *Aubert*, adós *Páris* városa — 40000 liverrel a' város tisztításáért; 425013-al az éjjeli világosító lámpásokért; 445106-al az útzáknak kövel való ki rakatásáért; 16502-vel az utzák tisztításáért. — A' Törvényfzéknel szolgáló tisztviselők 4. hólnaptól fogva semmi fizetést nem vettek; az oskolabeli tanítók régtől fogva vizetés nélkül szolgálnak. — Ez előtt, gyakorta a' Nemzei kasszából segitődött fel a' város, de ezt mivelni tovább nem lehet.,,

„Ezen sokféle költségeknak ki pótolására egyéb eszköz nints az eleségre vetendő adónál. — E' nélkül minden ispotályoknak, oskoláknak 's több hasznos institutumoknak el kell pufztulni. Arra való nézve azt javasolta ő, és a' Tanács is meghatározta, hogy minden *Párisba* bé vitetendő eleségek és italok nemeire, építéshez való materiálékra, tüzi fára 's a. t. adó vettetésék.

Crafsous N. Képviselő jelentésére az is meghatározatott ezen napi gyűlésben, hogy a' nem-

zeti jószágoknak el adattatása a' jövő *Nivoseig*, az az, *Decemberig* halasztódjék, azért, hogy addig is idejek legyen az azokat igazgatóknak, az azokért tartozó pénznek bé szedésére; kivétnak mindazáltal azoknak számon közlül a' hámorok, a' fekvő jószágokhoz tartozó házak, és az *A. Belgiumban* lévő nemzeti jószágok, a' mellyeknek sebes el adatások mellett, minden hólnapban 20000 livert nyernek azoknak gondviselői.

A' dohányra és tobákra vetett adóról való tanácskozás a' 24-ik *Septemberi* gyűlésben ismét meg ujitott, s *Bailleul* javaslatára a' következő czikkellyek határozattak meg: 1) Minden tobák fabricans különös pátent váltson magának, és egy font tobáktól a' 16-ik pénzt, a' dohánytól a' 8-ikat fizessék. — 2) Minden kerületbeli Kormányozó jegezze fel szorosán, mind az el készített tobákat, mind az azt készítő eszközöket. — 3). A' melly tobák fabricans ezeket igazán ki nem jelenti, hármass bűntetés alá vettetésék.

A' 15-ik *Septemberi* gyűlésben azt végzette az 500-ak Tanácsa, hogy *Antverpiában, Brüsszelben, Löwenben, Ostendében, Gentben, Tournayban, Monsban, Luxemburgban* és *Namurbán* Kereskedő székek állitattassanak fel. — Ugyan akkor 40 millió 421,603 liver rendeltetett a' belső dolgokra ügyelő miniszternek, a' Respublika 7-ik esztendőbeli költségeire nézve.

Fructidor 29-ikén (September 15-ikén) a' Francia ármadiáknak jobb karba és rendbe való helyheztetések végett, mindeniknél két két General Inspectorot nevezett ki a' Directorium, t. i. egyet a' gyalogságnál, másikat a' lovaságnál. E' szerezent a' *Moguntziai* és *Hélcécziai* ármadiáknál *Schauenburg* és *Dubois Crancé* Generálisok a' gyalogságnak, *Bourcier* és *Harville* divisionális Gen.ok a' lovaságnak; az *Angliai* ármadiánál Gen. *Bournonville* a' gyalogságnak, Gen. *Kellermann* a' lovaságnak; az *Olázi Országi* ármadiánál General *Moreau* a' gyalogságnak, Gen. *Beaurevoir* a' lovaságnak tétettek Gené-

ral Inspectoráivá; a' Franciaországban lévő armadiánál, mind a' gyalogságnak, mind a' lovaságnak Gen. *Serrurier* tétetett Inspectorává.

A' 19-ik *Septemberi* gyűlésben a' Directorium is tudositotta az 500-ak Tanácsát a' Tuloni flottának Egyiptom alatt történt szerentsétlenségéről, a' melly tudositásában ekként kívápta azt kissebbíteni:

„Nem olly szörnyű vólt annak veszedelme, a' mint a' tengeri dolgokra ügyelő ministerhez *Máltából* küldetett levelek szörnyítették. — Véletlenül és réggeli 5. óraker támadta meg *Nelson* Anglus Admirális a' mi flottánkat. — A' mi hajóink egy szoros kikötő helybe lévén bézarattatva, egymás miatt nem mozdulhattak, nem is állhattak hadi rendbe. — Ambár mind hajó seregeink igen bátrak, mind azoknak vezérjeik a' tengeri ütközetekben elég jártasok vóltak; de mivel minden oldalról körül vétettek az Anglus flotta által, lehetetlen vólt nékiek diadalmat venni az ellenségnek. — A' *l'Orient* linea hajót 4 Anglus hajó vette körül, és midőn semmit nem tehettek vólna nékie, tüzes ágyú golyóbsokkal lövöldöztek, s gyújtották azt meg. Ezen veszedelmes eszköz által szerzetek az Anglusok győzedelmet magoknak. — *Blanquet Ducheilla*, és *Casa-Bianca* 's *Thomas Petit* divisionális Generálisok, ebben a' szerentsétlen tengeri ütközetben, a' mellyben az egymás ellen való nemzeti gyűlölség legnagyobb mértékben vala, el vesztették életüket. Néhány árboczfáiktól meg fosztatott hajók kézbebek vóltak a' tenger fenekére le merített, mint magokat az ellenségnek fel adni. — A' *Máltába* vissza tért linea hajót két fregat követte. A' *Vileneuve* Contre-Admirális divisiója egészlen meg szabadult a' veszedelemtől.

Spanyol Ország.

A' nem régiben Státus ministerségre emeltetett *Don Jovellanos*, attól ismét meg fosztotta, és lakó

helyeül *Gijon* városát rendelte a' Fels. Király, a' hová ő el is ment *Augustus* 3-ik napján. — Tsak hamar azutan 13 nagy tekintetű személyeket, többre Generálisokat küldött ki ő Felsége a' Kir. udvarból és *Madridból*. — Három Spanyol Grandesek, az az, Mágnások, ugymint, *Ojsuna, Parque,* 's *Uceda* hercegek, más udvarokhoz küldettek követségbe. — Több nevezetes férjfi és affzony személyekről is vagyon szó, hogy ők el fognának az udvartól küldettetni, de mitsoda indító okból történtek ezen változások, mivel sok tekintetes személyek vagynak közöttök, meg nem iratik.

Don *Saavedra* első Status minister, olly roszszúl vólt *Augustus* 27-ik napján, hogy tellyeséggel semmi reménység nem vólt meggyógyulásához. Ha ő meg halálozna, a' *Párisban* lévő Spanyol követ Don *Azara* fogna, a' mint iratik, helyette első minister lenni.

Török Birodalom.

Azon Császári *Fermán*, melly a' Frantzia nemzet ellen való had indításra nézve, a' *Kajmakám-Basához*, az az, a' Nagy Vezér helytartójához, *September* első napján küldetett, következő módon vagyon ki adattatva:

„A miólta a' Nagy Vezér, *Izzed Mohamed Basa* ezen hivatalt viselni kezdette, azóltá gyakorta parantsolatot vett az eránt, hogy egy felől az *Ozmanni Birodalom* vedelmezésére, más felől az elenség ingerléseire fordítsa maga figyelmetefségét. — De ő nemtsak nem figyelmezt a' köz Jóra, sőt inkább által nem látván, vagy önként nem akarván ezeknek a' hitetlen dísznóknak, a' Francziáknak fortélyaikat által látni, hirt nem adott az Egyiptomi lakosoknak annak idejében.,,

„Minekutánna ezen szomorú hírek Császári füleinkbe jutottak vólna, egész egy hólnapig olly mélységés bánatban és keserűségben vóltunk, hogy, Isten bizonyságunk, könnyek folytak ki szemeink-

ből, es sem éjjel, sem nappal nem vólt nyugodal-
munk.

„Ahozképest mingyárt meg fosztottuk ötet a' Nagy Vezérségtől, 's helyette az *Erzeumi* kórmányozót *Yusszuff* Basát enneltük azon hivatalra, a' ki is minekelötte ide jöhetne, teged *Musiffa Beyt* téfzünk *Kajmakámmá*.“

„Mivel pedig igafságos dolog az, hogy minden igaz hívök harczollyanak a' hitetlen Francziák ellen; és mivel a' mi Császári szemléyes kötelefségünk is azt kívánna, hogy azon áldott földetátkozott kezekből ki ragadjuk, a' Muzulmanoknak tett bosszuságért bosszút álljunk: tehát minden halasztás nélkül tetetődjenek meg, az ő, szárazon és vizen való meg támadtatásokra a' rendelések, addig is, míg a' Nagy Vezér ide érkezne.“

„Ezek szerént minden bizodalmat az Istenben, és az ő nagy Profétájában helyheztetvén, jobbágyaink' Előjáróinak, és minsterjeink segítségek által, a' leg hathatósabb eszközhöz kell nyulnod, Egyiptomnak azon istentelen emberek kezekből való ki szabadítására. Minden kerületben tudokra add a' hívöknek, hogy mi háborút indítottunk a' Francziák ellen, és Te az éjjelnek nappalra való által változtatásával is köteles léfzel erödet a' rajtok való bosszúállásra fordítani.“

„Szorófsan arra fordítsd figyelmetefségedet, hogy a' több mahometána tartományok, és a' mi Császári határaink is bátorságba helyheztettesenek az ellenség' fortélyai és gonofz feltételei ellen, és minden kikötő helyekbe és erőfségekbe elegendő katona örizetet és munitiót küldj. Arra is szükség léfzen figyelmetefségedet fordítani, hogy a' mi Császári residentiánk lakosainak számokra bövséges eleség kéfzittesék, és mind addig, míg a' Nagy Vezér el nem érkezik, minden történetekre szemesen vigyáz.“

„Mi pedig minden figyelmetefségünket a' te örölködéseidre fogjuk fordítani, 's kívánom, hogy a' mindenható Isten böldegittsa elő vett dol-

gainkat, 's adjon jügyünk védelmezéséhez szerentsét. "!

A' mi *Paswand-Oglu Widdini* pártos Bását illeti, ő még most is előbbi szerentséjével él a' Török Császári ármádia ellen és sem a' fényes igireteknek, sem a' rettentő fenyegetéseknek engedni nem akar. Kemény parantsolat küldetett a' Nátóliai Balsának az eránt, hogy akármennyi emberben kerüllyön, *Widdint* vegye meg, és kerittse maga kezére a' pártos Basát. Elég sokáig is ostromlotta ő azon erősséget, hanem *Paswand-Oglu* is ugy tudta még eddig magát védelmezni, hogy ama semmire se mehetett — 30-szor támadta meg őtet a' Török ármádia; és ő mind annyiszor visszaverte azt, meg válik, minémü ki menetele léfzen a' 31-ik meg támadásnak. — — Az utolsó viadal után, mellyben a' két rélzről 14 ezer Muzulmannál több veszett el, *Niffzába* vonta magát vissza a' *Rumeliai Béglerbegh*, holott, a' nékie küldetett *Fermán*, avagy Császári parantsolat szerént, feje vesztésege alatt számot adnitarozna az el vesztett tsatákról, és az általa tett sok fzükségtelen költségekről; de ő 30000 *Szurczallenekkel*, az az, hegyi emberekkel pótolván ki hadi népének vesztéseget, aztirta a' Szultánnak, hogy ő személlyesen fogna *Konstánczinápolyba* menni, és ott a' reá bizattatott dolog folytatásáról is számot adni.

Elegyes Dolgok:

A' *Salonichi* az az, Thessalonikai Basa Macedoniában meg izente az ott lévő Francia Consulnak, hogy ő a' Fényes Porta parantsolatjából mind őtet, mind az ott lévő Francia kereskedőket ótalma alá fogja venni, hanem senki is közzülök a' városból ki menni ne méresszeliyen, másként magának tulajdonittsa, a' mi rajta esni fog. Sem arrú portekáikat, sem egyéb jószágai-

kat nem szabad onnan másuva vinni és küldeni. — Az Orosz Birodalomban 6. Katolikus Püspökség fog felállítatni. — *Smirnában* mind a' vizen, mind a' szárazon nagy hadi készületek tétetődnek. — A' *Párisban* lévő Török követ idegenséggel láttatik lenni a' Francziák eránt. — *Bonaparte* fő Vezér attyáról való öregnényye, a' ki *Paoli* Korsikai Ex-Generálissal néhány esztendőekkel ennekelötte Angliába ment vala, még most is *Kensingtonban*, London szomszédtságában él. — A' *Liguriái* Republikában is történt egy kis revolutió, melly fzerént a' Nagy Tanátsból 10, az öreg Tanátsból 5. tagoknak kellett hivataljoktól elbútsúzni. — Az Olasz Országí Fr. ármadiának fő Vezérje Generál *Brune* Majlandból Rómába fogja hadi fő kvártélyát áltatni. — *Keller* polgár fel nem vállalvan a' Helvéczia Republikának hadi Ministerségét, *Müller* Divisióális Generális választatott helyébe, a' ki születésére nézve *Walliserlandi*, 's ennekelötte a' napvugoti Pyreneusi Fr. ármadiának vezérje vólt. — Minden körülállásokból azt lehet ki huzni, hogy ujobban háború leszen Nápoly Ország, és a' Francia Republika közt. — Rómában egy Zsidó egy keresztény hajadon leányt vett magának feleségül.

Minden Török Birodalomban lévő Francia Consulok kvártélyaikról lé szédettek a' republikánusi tzimerek. — — A' minapi tsatában elhullott Unterwaldi insurgenseknek özvegyeik és árváik közt 1250 Lajos aranyát osztattatott ki a' Helvécziai Directorium. — Anglia 60,000 főből álló Orosz sereget vett a' maga zsóldjába a' Francziák ellen.

B é t s.

Nagyon meg illetödvén a' *Teutonicus* vitézi Rendnek nagy Mestere, *Maximilian* Auszriai Fő herczeg, és Koloniai Érsek 's Vál. Fejedelem, *VI. Pius* Sz. Pápnak szomorú állapotján, és a' R. Catholica Anyaszentegyház jelenvaló vízföntagságain,

azt a' rendeléft tette Ő Cs. K. Felsege kegyelmeſ meg egyezéséből, hogy minden azon Német Rendhez tartozó templomokban közönséges áhetatofságok tartatassanak a' C. Anyaszentegyháznak, 's ennek fő Páfztora a' Sz. Pápának bődög állapotjárt. Ezen közönséges rendelés szerént tehát, az ide való Német Rendhez tartozó Háznál lévő templomban is, a' múlt *September* utólsó napján 11 és 12 óra közt dél előtt kezdődtek el azon áhetatofságok, az óltári Szentségnek ki tétetése mellett, és még ezután 3. vasárnapokon fognak tartatanni.

Mélt. L. B. *Miháldi Splényi Jósef* Cs. K. belső Tanácsos és *Temes* Vármegyei Fő Ispán Úr Ő Excellentiáját 2-ik Korona örzövé tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Magyar Ország.

Somogy Vármegyéből September 16-ikán. Örömmel irhatom, (igy szól a' Correspondensünk), hogy mind a' múlt elztendőben, mind az idén, mindenféle termésből bőven rézeltetett bennünket a' jó Isten, minden szegénynek vagyon kenyere, és tsak az a' fogyatkozás, hogy senki se veszi gabonánkat, hanem háromféle tsapás vagyon rajta; ugyanint, a' zsizsik, és a' pille, a' melly a' buzában féreg formában terem, és azután ki búvik, 's repül; a' harmadik pedig apró fekete, mint a' szárnyas hangya, repül, és sok embereknek mind tavali, mind idei gabonája ekképen megyen a' levegőbe. Elő szénánk és sarjunk is elég vólt, és nagyobb rézfe, jó időben fel vétetvén, és bé takarittatván, sok jó göből meg hizik rajta. 's a' r.

D. D. S.